

*Осауленко Світлана Вікторівна, канд. юридичних наук, доцент,
професор кафедри адміністративного і фінансового права,
Національний університет «Одеська юридична академія»*

КОНСТИТУЦІЙНЕ ПРАВО НА ОБ'ЄДНАННЯ У ПОЛІТИЧНІ ПАРТІЇ : ОСОБЛИВОСТІ РЕАЛІЗАЦІЇ У МІСТАХ

Чи має місцеве самоврядування бути політизованим? Чи має конституційне право на об'єднання у політичні партії реалізовуватися на місцевому рівні у цілому та у містах зокрема? На ці питання не існує єдиної відповіді не тільки в Україні, але й в зарубіжних країнах. У зв'язку з цим для підтримання наукового дискурсу хотілося б поділитись своїми напрацюваннями у цій сфері. Досвід автора тез полягає не тільки у науковому дослідженні проблематики реалізації права на об'єднання у політичні партії в Україні та в зарубіжних країнах, але й в багаторічному практичному досвіді керівництва депутатською фракцією в Одеській міській раді.

Варто зазначити, що конституційне право на об'єднання у політичні партії громадяни України, яким воно належить, можуть реалізовувати по-різному, і як раз у населених пунктах його реалізація є найменш утрудненою. Особливо, коли йдеться про міста – адже традиційно, життя у містах є більш «жвавим», у т.ч. і політичне життя.

Конституція України не передбачає ніяких обмежень для діяльності загальноукраїнських політичних партій на місцевому рівні – у ст. 37 зазначається, що «не допускається створення і діяльність організаційних структур політичних партій в органах виконавчої та судової влади і виконавчих

органах місцевого самоврядування, військових формуваннях, а також на державних підприємствах, у навчальних закладах та інших державних установах і організаціях», а про територію функціонування не йдеться.

Відповідні норми Конституції України конкретизовано у Законі України від 5 квітня 2001 р. «Про політичні партії в Україні», в якому встановлено, що політичні партії в Україні створюються і діють тільки із всеукраїнським статусом (ст.3), але політична партія із всеукраїнським статусом знов-таки не має обмежень за територією функціонування.

На користь цього свідчить Закон України від 14 липня 2015 р. «Про місцеві вибори». Його норми встановлюють, що «вибори депутатів ... міських, районних у містах рад проводяться за пропорційною виборчою системою в багатомандатному виборчому окрузі за виборчими списками місцевих організацій політичних партій ... із закріпленням кандидатів за територіальними виборчими округами, на які поділяється багатомандатний виборчий округ, що збігається з територією відповідно ... району в місті, територією міста згідно з існуючим адміністративно-територіальним устроєм».

Саме зі зв'язку між місцевими виборами та політичними партіями починає свій аналіз тематики залучення політичних партій до міського життя О.В. Батанов. У вступі до своєї статті «Політичні партії та територіальні громади як суб'єкти муніципального виборчого процесу» він пише: «визнання, становлення та розвиток місцевого самоврядування в сучасній демократичній, соціально-правовій державі об'єктивно обумовлені низкою причин. Одна з них – посилення взаємодії територіальних громад і політичних партій. В умовах політичної системи демократичного суспільства партії відіграють роль двигуна, який приводить у дію не лише державний механізм, а й механізм місцевого самоврядування, забезпечує їх нормальне функціонування. Достатньо вказати лише на ту роль, яку відіграють політичні партії у виборчому процесі, у діяльності представницьких структур державної влади та територіальних громад» [1, с. 64]. Він підкреслює, що це пов'язано з головною функцією політичних партій – електоральною.

Варто додати, що і місцеве самоврядування, і політичні партії є інститутами громадянського суспільства, у зв'язку з чим їхній взаємний зв'язок у демократичному суспільстві стає ще більш важливим для його розвитку.

Нарешті слід зазначити, що традиційно політичні партії на рівні міста є найбільш активними у період виборів. Проте, варто звертати увагу і на застосування інших форм локальної демократії у місті, активізації використання яких можуть сприяти політичні партії (докладніше дивись [2]).

Список використаних джерел

1. Батанов О.В. Політичні партії та територіальні громади як суб'єкти муніципального виборчого процесу / О.В. Батанов // Вісник Центральної виборчої комісії. – 2005. - № 2. – С. 64-71.

2. Мішина Н. В. Законопроекти для розвитку локальної демократії в Україні / Н. В. Мішина // Юридичний вісник. – 2014. – № 2. – С. 36-40.

Міністерство освіти і науки України
Київський національний університет будівництва і архітектури
Представництво Польської академії наук в Києві
Управління внутрішньої політики Київської обласної державної адміністрації
Національна академія державного управління при Президентові України
Інститут політичних і етнонаціональних досліджень ім. І. Ф. Кураса НАН України
Комітет з законодавчих досліджень міжнародної асоціації політичної науки
Академія будівництва України

Третя Міжнародна науково-практична конференція

РЕГІОНАЛЬНА ПОЛІТИКА: ІСТОРІЯ, ПОЛІТИКО-ПРАВОВІ ЗАСАДИ, АРХІТЕКТУРА, УРБАНІСТИКА

22-23 листопада 2017 року

ЗБІРНИК НАУКОВИХ ПРАЦЬ

ВИПУСК III

Частина перша

КИЇВ 2017

УДК 323.171/.174+94(477)+711+72
ББК 66
Р 31

Рекомендовано до друку Вченою радою Київського національного університету будівництва і архітектури, протокол № 7 від 27 жовтня 2017 р.

Редакційна колегія

Куліков П.М. – д.е.н., проф., (голова)
Рафальський О.О. – д.і.н., проф.,
Куйбіда В.С. – д.н.держ.упр., проф.,
Собчук Г. – д.т.н., проф.,
Головатий М.Ф. – д.п.н., проф.,
Деревінський В.Ф. – д.і.н., проф.,
Івашко Ю.В. – д.арх., проф.,
Кресіна І.О. – д.п.н., проф.,
Майборода О.М. – д.і.н., проф.,
Малкевич А. – д.п.н., проф.,
Мамедов А.М. – к.т.н., доц.,
Наумкіна С.М. – д.п.н., проф.,
Патцельт В. – д.п.н., проф.,
Перегуда Є.В. – д.п.н., проф.,
Плоский В.О. – д.т.н., проф.,
Приймак О.В. – д.т.н., проф.,
Римаренко С.Ю. – д.п.н., проф.,
Стапенхерст Ф. – д-р політології, проф.,
Товбич В.В. – д.арх., проф.,
Хмелько І.С. – д-р наук з політології,
Яковлев Д.В. – д.п.н., проф.

Рецензенти:

Горбатенко Володимир Павлович – доктор політичних наук, професор
Дьомін Микола Мефодійович – доктор архітектури, професор

Матеріали друкуються в авторській редакції.

Регіональна політика: історія, політико-правові засади, архітектура, урбаністика [зб. наук. пр.] – Київ–Тернопіль : – 2015. –

Р 31 Вип. III. Матеріали Третьої Міжнар. наук.-практ. конф., (Київ, 22–23 листопада 2017 р.) / Мін-во освіти і науки України, Київ. нац. ун-т будівн. і архіт-ри та ін. «Бескиди» – 2017. – В 2-х ч. – Ч. 1. – 327 с.

Оргкомітет дякує Представництву Польської академії наук в Києві, профспілковому комітету КНУБА, керівництву ТОВ «Полісся-2002», а також Хусайнову Р.В., які сприяли у проведенні конференції та публікації збірника.

ISBN 978-966-457-286-3

УДК 323.171/.174+94(477)+711+72

ББК 66

© КНУБА, 2017